

Nr 138.

Ankom till riksdagens kansli den 3 maj 1940 kl. 2 e. m.

Utlåtande i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående statsförvärv av Falkenbergs järnväg.

(4:e avd.)

I en den 8 mars 1940 dagtecknad proposition, nr 162, har Kungl. Maj:t, under åberopande av propositionen bifogat utdrag av statsrådsprotokollet över kommunikationsärenden för samma dag, framlagt förslag angående statsförvärv av Falkenbergs järnväg.

Köpeskillingen för ifrågavarande järnväg skall utgå på så sätt,

att bolaget befrias från skyldigheten att till statsverket betala å tillträdesdagen oguldna delar av bolagets samtliga statslån, nämligen *dels* ett lån ur fonden för låneunderstöd om etthundratiotusen (110,000) kronor, *dels* två lån ur motorvagnslånefonden om sammanlagt etthundrafyrtiofemtusentvåhundrasextioen (145,261) kronor och 93 öre jämte därå upplupen ränta, samt

att styrelsen å tillträdesdagen *dels* till bolaget erlägger fyrtiotusen (40,000) kronor som bidrag till gäldande av vid trafikeringens överlåtande förefintliga driftskulder m. m., *dels* övertager betalningsskyldigheten för den bolagets samtrafikmedelsskuld, som kan komma att förefinnas vid tillträdet.

Departementschefen har i ärendet anfört bland annat följande:

Ehuru Falkenbergs järnvägsaktiebolag genom de skuldregleringar, som ägde rum åren 1928 och 1937, blivit befriat från sina samtliga ränteförpliktelser å järnvägskapitalet, har bolaget icke lyckats uppnå balans mellan inkomster och utgifter. På grund härav har bolaget icke kunnat upprätthålla driften å bolagets järnväg mellan Falkenberg och Limmared. I anledning av framställning från bolaget, att staten skulle övertaga järnvägen, beslöt 1939 års lagtima riksdag, med bifall till avgiven proposition i ämnet, att bemyndiga Kungl. Maj:t medgiva järnvägsstyrelsen att med bolaget träffa överenskommelse om trafikering av järnvägen intill den 1 juli 1940 genom statens järnvägars försorg. Bemyndigandet avsåg endast ett provisoriskt säkerställande av driften i avvaktan på ett mera definitivt avgörande av frågan, hur framdeles borde förfaras med järnvägen. Järnvägsstyrelsen har nu framlagt ett förslag till avveckling av det ifrågavarande trafikprovisoriet, innebärande förvärv för statens räkning av bolagets järnväg och övrig egendom med undantag av kontanta penningmedel till ett belopp av cirka 1,200 kronor.

I likhet med järnvägsstyrelsen anser jag, att den hittills vunna erfarenheten icke är tillräcklig för att man därav skall kunna bilda sig en bestämd uppfattning, huruvida banans bibehållande är ekonomiskt försvarbart. Med hänsyn härtill och då det i allt fall redan på grund av vägförhållandena inom trafikområdet torde, såsom järnvägsstyrelsen framhållit, bliva nödvändigt att

uppehålla trafiken under åtskilliga år, synes det ur skilda synpunkter lämpligast att uppskjuta avgörandet av frågan om järnvägens nedläggande intill dess normala förhållanden åter inträtt. Då valet alltså står mellan å ena sidan trafikering genom statens järnvägars försorg i huvudsaklig anslutning till bestämmelserna i Kungl. Maj:ts brev den 28 november 1924 och å andra sidan statsförvärv, finner jag i likhet med järnvägsstyrelsen och fullmäktige i riksgäldskontoret, att järnvägen bör förvärfvas av staten och införlivas med statens järnvägar. Jag förutsätter därvid, att statsförvärvet icke skall utgöra hinder att nedlägga järnvägen i den utsträckning, som framdeles kan finnas påkallat.

Utskottet. Med tillstyrkande av Kungl. Maj:ts förslag hemställer utskottet,

att riksdagen må medgiva, att den Falkenbergs järnvägsaktiebolag tillhöriga Falkenbergs järnväg må av staten förvärfvas i huvudsaklig överensstämmelse med de av departementschefen i statsrådsprotokollet över kommunikationsärenden för den 8 mars 1940 förordade grunderna.

Stockholm den 3 maj 1940.

På statsutskottets vägnar:

ANDERS RÅSTOCK.

Närvarande: se under utlåtandet nr 137.